

Bruxelles, 23 octombrie 2025
(OR. en)

14410/25

AGRI 527
AGRIFIN 122
AGRISTR 36
AGRIORG 124
ENV 1095
POLCOM 310

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	22 octombrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 872 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Strategia pentru reînnoirea generațiilor în agricultură

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 872 final.

Anexă: COM(2025) 872 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 21.10.2025
COM(2025) 872 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Strategia pentru reînnoirea generațiilor în agricultură

{SWD(2025) 872 final}

1. ASIGURAREA VIITORULUI AGRICULTURII: STRATEGIA PENTRU REÎNNOIREA GENERAȚIILOR

Agricultura europeană înseamnă mai mult decât producția de alimente. Fermierii au un rol central pentru securitatea noastră alimentară, sunt aliați importanți în ceea ce privește competitivitatea, acțiunile climatice, protecția mediului și sunt esențiali pentru menținerea vitalității zonelor rurale. Cu toate acestea, agricultura se confruntă cu presiuni serioase, inclusiv cu îmbătrânirea forței de muncă, cu declinul populațiilor rurale și cu un mediu internațional dificil.

În 2020, vârsta medie a fermierilor din UE era de 57 de ani, doar 12 % dintre aceștia având sub 40 de ani⁽¹⁾. Din acest grup mai tânăr, doar 2,5 % erau femei. Întrucât securitatea alimentară este o componentă esențială a securității și autonomiei strategice europene mai ample, acestea nu sunt doar efecte negative demografice și, în sens mai larg, societale; ele reprezintă provocări strategice și este responsabilitatea noastră societală să le abordăm.

Viitorul securității alimentare în Europa se bazează pe o nouă generație dinamică de fermieri și producători primari de alimente.

Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar⁽²⁾ stabilește cadrul pentru abordarea UE de a face agricultura și sectorul primar mai atractive, mai competitive, mai adaptate exigențelor viitorului și mai echitabile.

Prin noua abordare propusă pentru următorul cadru financiar multianual, ni se deschide o oportunitate: politica agricolă comună (PAC) sprijină în mod tradițional tinerii fermieri⁽³⁾ prin măsuri și bugete specifice, inclusiv prin ajutoare pentru instalare, rate mai ridicate ale sprijinului pentru investiții și măsuri de creditare. În cazul în care noua propunere privind PAC post-2027⁽⁴⁾ va fi adoptată, sprijinul ar putea deveni chiar mai specific și mai ambițios. O serie de măsuri specifice, cum ar fi un pachet de măsuri pentru demarare destinat tinerilor fermieri, o mai bună direcționare a fondurilor prin plăți degresive în favoarea tinerilor fermieri și sprijin pentru investiții, ar contribui la generarea impulsului necesar și ar spori atractivitatea profesiei pentru generațiile mai tinere. PAC post-2027 va beneficia, de asemenea, de sinergii sporite între politicile UE prevăzute în planurile de parteneriat naționale și regionale⁽⁵⁾, în cadrul cărora statele membre vor beneficia de flexibilitatea necesară pentru a concepe un set cuprinzător de acțiuni în beneficiul tinerilor fermieri în diferite domenii de politică.

Această strategie pentru reînnoirea generațiilor în agricultură, o prioritate politică a Comisiei⁽⁶⁾, acordă prioritate acțiunilor de politică și sprijinului pentru tinerii fermieri și noii fermieri, în special pentru cei cu vârsta sub 40 de ani. Strategia abordează principalele obstacole identificate prin consultări ample cu părțile interesate⁽⁷⁾, acordând o atenție deosebită tinerilor fermieri și tinerilor din mediul rural, precum și prin date provenite din surse

⁽¹⁾ Eurostat, [Farmers and the Agricultural Labour Force](#) (Fermierii și forța de muncă agricolă), 2020.

⁽²⁾ [Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar. Conturarea viitorului agriculturii și al sectorului agroalimentar pentru generațiile viitoare din Europa.](#)

⁽³⁾ Articolul 4 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice PAC.

⁽⁴⁾ COM(2025) 560 final.

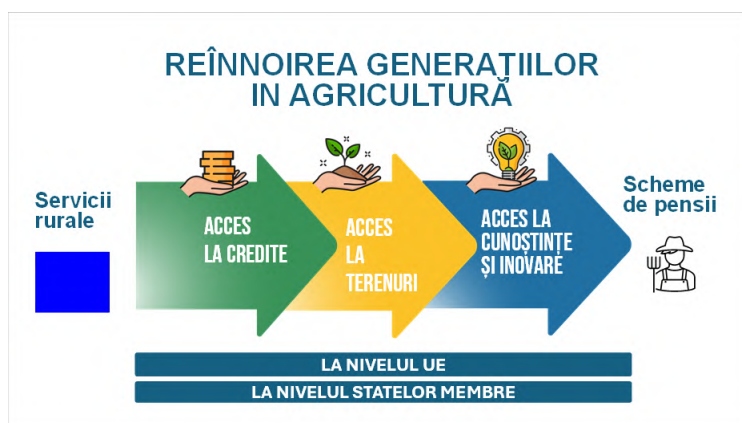
⁽⁵⁾ COM(2025) 565 final.

⁽⁶⁾ [Scrisoare de misiune adresată comisarului Hansen.](#)

⁽⁷⁾ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei denumit *Consultarea părților interesate – Raport de sinteză*, care însoțește prezenta strategie.

multiple⁽⁸⁾. De asemenea, strategia oferă sprijin fermierilor în vârstă pentru ca aceștia să își transfere cu demnitate activitatea către următoarea generație de fermieri, încurajând statele membre să asigure sisteme de pensii echitabile și fiabile, în cadrul unui efort mai amplu de promovare a unei dezvoltări rurale reziliente și favorabile incluziunii. Strategia se aliniază la pozițiile exprimate în cadrul Parlamentului European⁽⁹⁾, al Consiliului⁽¹⁰⁾ și la rezultatele dialogului strategic⁽¹¹⁾.

Zonele rurale situate de-a lungul frontierelor estice ale UE, afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, se confruntă cu presiuni socioeconomice și de securitate specifice, care necesită sprijin continuu ca parte a acestui efort mai mare. Asigurarea unei agriculturi durabile, productive și reziliente necesită în prezent acțiuni hotărâte. Dacă nu acționăm acum, tendința de îmbătrânire își va face simțite efectele, făcând mult mai dificilă reînnoirea generațiilor. Sunt necesare acțiuni imediate la nivelul UE, la nivel național și regional, printr-o abordare la nivelul întregii administrații.

Deși sprijinul public rămâne esențial, o schimbare reală poate avea loc numai prin **reforme necesare, în special la nivel național și regional**, pentru a elimina principalele obstacole din calea reînnoirii generațiilor. Aceasta include **necesitatea de a îmbunătăți accesul la finanțare și la terenuri, de a îmbunătăți transferul de competențe și de cunoștințe și de a face viața rurală mai atractivă** prin furnizarea unor servicii publice mai bune și a unei infrastructuri adecvate, care să fie favorabile incluziunii, accesibile și atente la nevoile persoanelor cu handicap și ale grupurilor expuse riscului de discriminare. În acest context, promovarea inițiativelor culturale poate contribui la consolidarea legăturilor sociale și la sporirea atractivității vieții rurale. „**Dreptul de a rămâne**” se aplică instalării tinerilor fermieri care doresc să rămână și să desfășoare activități agricole pe teritoriul lor.

În plus, **inovarea va modela competitivitatea și transformarea agriculturii**. Următoarea generație de fermieri are un mare potențial de a stimula această transformare. **Tinerii fermieri sunt întreprinzători și adaptivi, iar adesea se află în prima linie în ceea ce privește adoptarea de noi tehnologii, practici durabile și modele de afaceri diversificate**. Implicarea lor este esențială pentru a modela un sector agricol orientat spre viitor și rezilient.

⁽⁸⁾ Tinerii fermieri în agricultura UE – Notă de informare analitică nr. 10, DG Agricultură și Dezvoltare Rurală.

⁽⁹⁾ Rezoluția Parlamentului European din 19 octombrie 2023 referitoare la reînnoirea generațională în fermele UE ale viitorului [2022/2182(INI)].

⁽¹⁰⁾ Concluziile Consiliului privind o viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE (LTVRA) 15631/23.

⁽¹¹⁾ Dialogul strategic privind viitorul agriculturii UE. O perspectivă comună pentru agricultură și alimentație în Europa, 2024.

Aceste oportunități ar putea fi și mai mari în viitor, având în vedere majorarea semnificativă propusă a bugetului total pentru cercetare și inovare în cadrul Fondului european pentru competitivitate (FEC)⁽¹²⁾ propus și al noului program-cadru pentru cercetare și inovare⁽¹³⁾ propus. Pentru perioada 2028-2034, abordarea în materie de planificare propusă în cadrul planurilor PNR, dacă este adoptată, ar permite statelor membre să realizeze sinergii între domeniile de politică pentru a aborda mai bine provocările, oferind un răspuns politic semnificativ tinerilor fermieri și cetățenilor care locuiesc în zonele rurale.

2. IDENTIFICAREA OBSTACOLELOR ÎN CALEA REÎNNOIRII GENERAȚIILOR

În perioada 2004-2024, ponderea populației Uniunii Europene în vârstă de peste 65 de ani a crescut de la 16 % la 22 %, în timp ce populația cu vârste cuprinse între 0 și 19 ani a scăzut de la 22 % la 20 %⁽¹⁴⁾. Această schimbare afectează multe sectoare, dar impactul se resimte în special în zonele rurale și, cu precădere, în agricultură.

Îmbătrânirea în agricultură este mai rapidă decât în alte sectoare. Numărul fermelor gestionate de fermieri peste vârsta de pensionare (33,2 %) este mult mai mare decât cel al fermelor gestionate de tineri fermieri (12 %) ⁽¹⁵⁾, deși cifrele variază de la un stat membru la altul. Acest dezechilibru, precum și tendințele similare din sectoarele pescuitului și acvaculturii, amenință securitatea alimentară pe termen lung, autonomia strategică a UE în ceea ce privește producția alimentară și viitorul peisajelor agricole din Europa.

Tinerii sunt descurajați să aleagă profesia de fermier de o serie de obstacole interconectate, cum ar fi accesul la terenuri, la credite accesibile și la competențe esențiale/expertiză. Transferul fermelor între generații necesită investiții pe termen lung și implică adesea aspecte juridice, financiare și emoționale complexe, în special în fermele de familie. Alături de investițiile masive de capital specifice agriculturii moderne, aceste provocări îi descurajează pe mulți dintre noii fermieri potențiali.

Fermierii gestionează aproximativ 40 % din suprafața totală a UE⁽¹⁶⁾, motiv pentru care acest sector se află în centrul securității alimentare, al zonelor rurale dinamice și al serviciilor de mediu esențiale, cum ar fi reziliența la schimbările climatice și în domeniul apei și conservarea biodiversității. Exploatarea în mod activ terenurile, fermierii reduc, de asemenea, riscurile de evenimente climatice extreme și consolidează reziliența rurală. Acest lucru este deosebit de

⁽¹²⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru competitivitate („FEC”), inclusiv a programului specific pentru activități de cercetare și inovare în domeniul apărării, de abrogare a Regulamentelor (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/783 și de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 și (UE) [EDIP], COM(2025) 555 final, componenta „Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie”.

⁽¹³⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/695, COM(2025) 543 final, pilonul II, domeniul tematic „Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie”.

⁽¹⁴⁾ Eurostat, [Demography of Europe](#) (Demografia Europei), ediția 2025.

⁽¹⁵⁾ Eurostat, [Agriculture statistics – family farming in the EU](#) (Statistici privind agricultura – agricultura familială în UE), 2020.

⁽¹⁶⁾ Eurostat, [Farms and agricultural land in the European Union](#) (Ferme și terenuri agricole în Uniunea Europeană), 2020.

relevant în regiunile ultraperiferice ale Uniunii, care depind în mare măsură de agricultură și sunt mai vulnerabile la fenomene climatice și la dezastre naturale.

Asigurarea reînnoirii generațiilor, în special în fermele de familie, este esențială pentru menținerea securității alimentare, transferul de cunoștințe și alinierea productivității la durabilitate. Pe lângă producția de alimente și gestionarea durabilă a terenurilor, mulți fermieri contribuie la generarea energiei din surse regenerabile prin bioenergie, energie solară și eoliană, sprijinind atât obiectivele climatice, cât și securitatea energetică, în timp ce reformele viitoare pot optimiza conexiunile la rețea, pot crește veniturile fermelor și pot oferi comunităților energie produsă la nivel local.

Reînnoirea generațiilor este esențială pentru a menține agricultura vitală, competitivă și inovatoare, asigurând aprovizionarea cu alimente sigure, durabile și la prețuri accesibile pentru peste 450 de milioane de consumatori din UE. Accesibilitatea prețurilor alimentelor rămâne un motiv de îngrijorare, deoarece prețurile ridicate pun presiune asupra bugetelor gospodăriilor, în special pentru grupurile cu venituri mici.

Pentru ca agricultura să devină o alegere de carieră viabilă și satisfăcătoare pentru tineri, este nevoie de acțiuni care să nu se limiteze doar la sectorul agricol. Numărul tinerilor din mediul rural este în scădere. În perioada 2013-2019, numărul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani care locuiesc în zone rurale din UE-28⁽¹⁷⁾ a scăzut de la 3,6 milioane la 1,9 milioane, iar numărul tinerilor cu vârste cuprinse între 25 și 29 de ani a scăzut de la 6,9 milioane la 5,9 milioane⁽¹⁸⁾.

Viitorul fermierilor depinde de măsura în care zonele rurale devin **mai puternice, mai conectate, mai reziliente și mai prospere**, în conformitate cu viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE⁽¹⁹⁾. Comunitățile dinamice, infrastructura de înaltă calitate, serviciile accesibile, atractivitatea și calitatea educației și formării, precum și oportunitățile de angajare în afara fermei și legăturile sociale puternice sunt esențiale pentru păstrarea tinerilor și facilitarea „dreptului de a rămâne”, atrăgând în același timp noi fermieri. Zonele rurale sunt esențiale pentru modul nostru de viață european și trebuie să ne asigurăm că acestea rămân zone atractive de locuit.

„Fermierii viitorului” se vor implica în rețele mai diversificate, care includ debutanți în domeniul agriculturii, o varietate de modele agricole și de afaceri, inclusiv unele legate de economia socială, precum și parteneriate inovatoare, care reflectă diversitatea tot mai mare a sistemelor alimentare⁽²⁰⁾. Noile forme de colaborare, cum ar fi parteneriatele, schimburile între generații, sinergiile cu alte sectoare și partajarea terenurilor, au rolul lor în acest proces prin reducerea barierelor la intrare și consolidarea legăturilor comunitare. Aceste modele contribuie la crearea unor sisteme agricole mai favorabile incluziunii și mai reziliente, care, la rândul lor, contribuie la vitalitatea socială și economică a zonelor rurale. Cu sprijinul cooperativelor și al organizațiilor de producători, modelele oferă căi practice pentru noii fermieri, consolidând în același timp structura vieții rurale.

⁽¹⁷⁾ UE-28 include Regatul Unit înainte de ieșirea sa din UE la 31 ianuarie 2020.

⁽¹⁸⁾ [Tinerii din agricultură și din zonele rurale – Comisia Europeană](#).

⁽¹⁹⁾ Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare, JO L 19.9.2025.

⁽²⁰⁾ [JRC Publications Repository - Farmers of the future](#) (Registru de publicații al JRC – Fermierii viitorului).

În cele din urmă, viitorul agriculturii și al zonelor rurale depinde de crearea condițiilor adecvate pentru ca tinerii să își construiască viața și cariera acolo, astfel încât agricultura să poată contribui în continuare la o UE rezilientă și durabilă.

3. CREAREA DE OPORTUNITĂȚI PENTRU URMĂTOAREA GENERAȚIE DE FERMIERI DIN EUROPA

Agricultura din UE oferă un set amplu și evolutiv de oportunități de atragere, sprijinire și păstrare a tinerilor și a noilor fermieri și lucrători agricoli. Diferitele modele agricole rămân relevante, fiecare contribuind în diferite moduri la productivitate, la reziliența la schimbările climatice, la durabilitatea mediului, la conservarea tradițiilor rurale și locale ca parte integrantă a patrimoniului cultural al Uniunii și la durabilitatea sistemelor alimentare și atrăgând noi profiluri de tineri fermieri. Adoptarea acestei diversități asigură un sector favorabil incluziunii, receptiv la condițiile în schimbare, la nevoia de diversificare agricolă pentru a garanta securitatea alimentară, în special în zonele izolate, la cererile consumatorilor și la viziunile întreprinderilor. Fie prin inovare, fie prin competențe tradiționale, tinerii fermieri au un rol esențial în conturarea viitorului agriculturii.

Diversificarea activităților și a produselor agricole contribuie la robustețea sectorului prin diversificarea surselor de venit: agroturismul, prelucrarea în cadrul exploatației, sistemele integrate de agricultură și acvacultură, soluțiile bioeconomice, cum ar fi producția de materiale regenerabile și de bioenergie sau de hrană pentru animale din alge sau sechestrarea carbonului, se numără printre activitățile care au un potențial semnificativ de a contribui la viabilitatea condițiilor de trai din mediul rural. De exemplu, bioeconomia și soluțiile circulare transformă deșeurile în resurse și energie, contribuind în același timp la autonomia strategică a Uniunii și la obiectivele climatice și de mediu. În acest context, se creează noi locuri de muncă cu mai multe oportunități. Pentru numeroși tineri fermieri, care adesea desfășoară activități agricole cu fracțiune de normă sau simultan cu alte activități, astfel de oportunități pot fi esențiale pentru crearea unor cariere profesionale flexibile și stabile în domeniul agricol în general.

Reînnoirea generațiilor nu este determinată doar de PAC. **Investițiile mai ample în infrastructura și serviciile rurale sunt esențiale pentru atragerea tinerilor fermieri și a noilor fermieri,** inclusiv servicii de calitate și favorabile incluziunii precum cele de sănătate și îngrijire pe termen lung, educație și formare, locuințe, apă, infrastructură, îngrijirea copiilor, transport, comunicații digitale și servicii recreative, în conformitate cu Pilonul european al drepturilor sociale.

Politica de coeziune completează intervențiile PAC și oferă sprijin semnificativ în zonele rurale. Aceasta sprijină obiectivele economice, sociale și teritoriale prin investiții specifice, inclusiv în internetul de bandă largă, energie curată, sănătate, competențe educaționale, ocuparea forței de muncă, incluziune socială și infrastructură locală în zonele rurale. Aceste investiții aduc valoare adăugată și bunăstare în zonele rurale. Evaluarea intermediară a programelor din cadrul politicii de coeziune⁽²¹⁾ oferă, de asemenea, stimulente și modalități flexibile pentru a sprijini obiective prioritare, cum ar fi reziliența în domeniul apei, locuințele,

⁽²¹⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

tranziția energetică și competitivitatea și inovarea, toate acestea constituind aspecte relevante pentru zonele rurale.

Pe măsură ce agricultura se transformă, prin consolidare, integrarea lanțului valoric, adoptarea tehnologiilor și adaptarea la schimbările climatice, sunt necesare instrumente care să ajute fermierii și factorii de decizie să anticipeze și să răspundă prin acțiuni coordonate orientate spre viitor, în conformitate cu normele aplicabile privind ajutoarele de stat.

4. NOUA CAP ȘI PLANURILE PNR: STIMULAREA UNEI SCHIMBĂRI POZITIVE

PAC are un rol central în crearea de oportunități pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor prin îmbunătățirea accesului la finanțare, cunoștințe și inovare, în timp ce măsurile statelor membre abordează, de asemenea, principalele obstacole, cum ar fi accesul la terenuri pentru noii fermieri ⁽²²⁾.

Propunerea privind PAC pentru CFM post-2027 marchează un pas important către o agricultură europeană mai modernă, mai favorabilă incluziunii și mai orientată spre viitor, axată pe reînnoirea generațiilor.

Dacă va fi adoptată, aceasta ar putea facilita intrarea pe piață a unor noi fermieri, cu un sprijin consolidat pentru cercetare și inovare, fundamental pentru reînnoirea generațiilor, stimulând modernizarea și productivitatea, creând oportunități economice și îmbunătățind condițiile de viață în mediul rural și sprijinind în același timp diversitatea și incluziunea. Prin următoarea propunere privind CFM, Comisia prezintă, de asemenea, o abordare mai integrată a sprijinului rural în cadrul PAC și în afara acesteia. Investițiile necesită acțiuni coordonate la nivelul departamentelor guvernamentale și al nivelurilor de guvernare, susținute prin reformele necesare. Propunerea privind PAC este esențială pentru propunerea Comisiei de noi planuri PNR, fiind completată de măsuri la nivelul UE și de inițiative la nivel național și regional.

Planul PNR trebuie să conțină măsuri pentru abordarea reînnoirii generațiilor, inclusiv pregătirea unei strategii naționale care să identifice tendințele demografice, să elimine barierele la intrare și să definească măsuri de sprijin specifice. Pentru a fi eficace, aceste strategii trebuie să fie cuprinzătoare, reflectând realitățile complexe cu care se confruntă fermierii din fiecare stat membru, asigurând în același timp coerența cu eforturile naționale și regionale mai ample de revitalizare a zonelor rurale și contribuind la eforturile comune ale UE de reînnoire a generațiilor. Statele membre ar urma să aibă obligația de a stabili obiective concrete pentru reînnoirea generațiilor, de a raporta periodic cu privire la progresele înregistrate și de a efectua ajustări acolo unde rezultatele sunt insuficiente, explicând modul în care planul prevede concentrarea resurselor pe sprijinirea reînnoirii generațiilor. La rândul său, Comisia ar urma să utilizeze criterii de referință și recomandări specifice PAC pentru a orienta politicile naționale, garantând asumarea răspunderii și alinierea la obiectivele de la nivelul UE. **În centrul acestei noi strategii se află un pachet cuprinzător de măsuri pentru demarare destinat tinerilor fermieri**, care include sprijin pentru instalare, ajutor pentru investiții și acces la instrumente financiare, precum și măsuri fiscale favorabile. Măsurile complementare sprijină întreprinderile nou-înființate, parteneriatele pentru inovare, programele de transfer al fermelor între generații, formarea și serviciile de înlocuire în cadrul

⁽²²⁾ Comisia Europeană – Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală – Unitatea A.3 (2025): „Assessment of generational renewal strategies across EU Member States – Report” (Evaluarea strategiilor de reînnoire a generațiilor în statele membre ale UE – Raport).

exploatației menite să îi ajute să obțină un echilibru mai bun între viața profesională și cea privată. Pentru a îmbunătăți accesibilitatea și eficiența, se propune ca întregul sprijin să fie pus la dispoziție prin intermediul unui punct de acces unic în fiecare stat membru.

Pentru a reuși, statele membre, în special cele cu întârzieri în dezvoltare, ar trebui să își dubleze eforturile de reînnoire a generațiilor. În cadrul viitorului mecanism de direcționare, Comisia va recomanda statelor membre să investească în acest scop cel puțin 6 % din sumele rezervate pentru agricultură⁽²³⁾. Dacă este necesar, această sumă ar putea fi suplimentată pentru a se asigura un nivel adecvat de finanțare în cadrul PNR în vederea punerii în aplicare a strategiei naționale.

Prin această combinație de angajamente naționale, ținte măsurabile și orientări ale Comisiei, noua PAC propusă și-ar consolida rolul de motor al reînnoirii, permițând tinerilor fermieri să își construiască cariere viabile și asigurând sustenabilitatea pe termen lung a agriculturii europene.

Inițiative emblematice⁽²⁴⁾

- **Strategii cuprinzătoare și obligatorii privind reînnoirea generațiilor în agricultură în fiecare stat membru**, consolidate cu cerințe clare pentru identificarea tendințelor demografice, a barierelor la intrare și a măsurilor de sprijin specifice.
- **Dublarea eforturilor din partea statelor membre pentru reînnoirea generațiilor**. Pentru programarea viitoare a PPNR, Comisia va recomanda, în cadrul viitorului mecanism de direcționare, ca statele membre să **investească cel puțin 6 % din cheltuielile lor rezervate pentru agricultură** în acest scop, investiții care ar putea fi completate în continuare cu fonduri PNR suplimentare pentru a asigura o finanțare adecvată a punerii în aplicare a strategiei naționale.
- **„Pachetul de măsuri pentru demarare destinat tinerilor fermieri”**, menit să faciliteze intrarea și instalarea tinerilor fermieri în acest sector prin intermediul unui pachet cuprinzător de intervenții.

5. APLICAREA STRATEGIEI: ETAPELE URMĂTOARE PENTRU REÎNNOIREA GENERAȚIILOR

Plasarea tinerilor fermieri în centrul elaborării politicilor este esențială pentru ca reînnoirea generațiilor să devină o realitate durabilă în agricultura europeană. Pentru a se asigura că tinerii fermieri nu beneficiază doar de sprijin, ci sunt și implicați activ, Comisia a instituit un **angajament structurat în favoarea tinerilor**, care să țină cont de opiniile lor pe tot parcursul elaborării și punerii în aplicare a politicilor. Ca parte a acestei abordări, Comisia a găzduit în acest mandat două dialoguri privind politicile pentru tineret⁽²⁵⁾, în cadrul cărora s-a discutat despre reînnoirea generațiilor, oferind tinerilor posibilitatea de a modela politica agricolă.

La nivel național, statele membre sunt încurajate să includă reprezentanți ai tinerilor fermieri în comitetele de monitorizare⁽²⁶⁾ **pentru a se asigura că perspectivele lor stau la baza deciziilor de politică** din cadrul PAC. Acest lucru creează un spațiu instituțional pentru ca

⁽²³⁾ 6 % din sumele menționate în anexa XVIII la [Regulamentul PNR – COM(2025) 565 final].

⁽²⁴⁾ Mai multe dintre acțiunile și inițiativele prezentate se bazează pe propunerile stabilite pentru CFM post-2027. Întrucât aceste propuneri fac obiectul procedurii de codecizie, conținutul lor final va depinde de rezultatul procesului legislativ.

⁽²⁵⁾ https://agriculture.ec.europa.eu/overview-vision-agriculture-food/young-people-agriculture-and-rural-areas_ro.

⁽²⁶⁾ Astfel cum se menționează la articolul 124 din Regulamentul (UE) 2021/2115.

tinerii fermieri să își facă simțită vocea în procesul decizional, permițându-le să contribuie la o mai bună punere în aplicare și să consolideze asumarea răspunderii pentru îndeplinirea angajamentelor în materie de reînnoire a generațiilor.

Prin integrarea directă a tinerilor în elaborarea politicii agricole, această strategie pune bazele unei responsabilități mai puternice, a unui sprijin mai reactiv și a unui sector agricol dinamic, orientat spre viitor. Strategia reflectă angajamentul UE de a se asigura că cei pregătiți să conducă agricultura europeană spre viitor dispun atât de instrumentele necesare, cât și de posibilitatea de a-și exprima opiniile.

Pentru a valorifica această dinamică, dialogurile privind politicile pentru tineret vor continua anual pe parcursul acestui mandat, permițând schimbul periodic de opinii, schimbul de experiență și dezbateri în cunoștință de cauză cu privire la principalele aspecte de politică și asigurându-se că toate vocile tinerilor sunt auzite în mod egal.

OBIECTIVE-CHEIE ȘI PRIORITĂȚI STRATEGICE

Principalul obiectiv al acestei strategii este de a asigura reziliența pe termen lung a sectorului agricol prin sprijinirea veniturilor fermelor. Acest lucru este esențial nu numai pentru vitalitatea zonelor rurale, ci și pentru securitatea alimentară a Europei. Aceasta presupune acordarea de sprijin fermierilor pentru ca să dezvolte afaceri viabile din punct de vedere economic, durabile și adaptate exigențelor viitorului. Pentru a realiza acest obiectiv, inovarea și antreprenoriatul sunt factori favorizanți transversali fundamentali.

Este esențial ca tinerii fermieri și noii fermieri să beneficieze de oportunitățile emergente și **să se ofere sprijin pentru diversificarea veniturilor fermelor**. Scopul este ca fermierii să devină mai rezilienți și mai puțin dependenți de subvenții pe termen lung. Strategia se bazează, printre altele, pe potențialul bioeconomiei, al energiei din surse regenerabile, al naturii și al creditelor de carbon, precum și al lanțurilor scurte de aprovizionare.

Aceasta recunoaște că agricultura trebuie să asigure un **venit stabil și echitabil prin prețuri echitabile**⁽²⁷⁾, pentru a sprijini condiții de trai viabile și atractive. Participanții la dialogul privind politicile pentru tineret⁽²⁸⁾ au identificat veniturile echitabile drept cea mai urgentă provocare. Pentru mulți tineri europeni, perspectivele economice limitate rămân un factor descurajator în alegerea profesiei de fermier. Comisia recunoaște aceste preocupări și le abordează deja prin inițiative mai ample, inclusiv reforme și noi instrumente destinate să îmbunătățească echitatea și transparența în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și cu alimente⁽²⁹⁾. Este important să se reamintească rolul-cheie al organizațiilor de producători (OP), care pot consolida puterea de negociere a fermierilor, pot îmbunătăți accesul pe piață și pot contribui la venituri mai echitabile.

⁽²⁷⁾ Nu există o definiție oficială a „prețului echitabil”, însă acesta poate fi interpretat în mod rezonabil ca fiind un preț care acoperă costul total al producției durabile, asigură un venit decent pentru producători și rămâne accesibil pentru consumatori.

⁽²⁸⁾ [Youth Policy Dialogue in Agriculture](#) (Dialogul privind politicile pentru tineret în agricultură).

⁽²⁹⁾ Modificările propuse ale Regulamentului privind organizarea comună a piețelor (OCP) au vizat consolidarea poziției fermierilor în negocierile contractuale, încurajarea cooperării și îmbunătățirea transmiterii prețurilor. În paralel, noile norme privind aplicarea transfrontalieră în temeiul Directivei privind practicile comerciale neloiale vizează o mai bună protecție a fermierilor. Aceste eforturi sunt completate de Observatorul UE al lanțului agroalimentar (AFCO), care va furniza date privind formarea prețurilor pentru a sprijini decizii de politică mai echitabile.

Există un consens general⁽³⁰⁾ cu privire la faptul că cinci domenii necesită acțiuni urgente: accesul la finanțare, educație, formare și competențe, terenuri, un nivel de trai echitabil în zonele rurale, precum și asistență la transferul fermelor între generații și la pensionare. Aceste provocări sunt abordate în cinci blocuri strategice, fiecare cu inițiative emblematice și acțiuni de sprijin esențiale:

A. Accesul la credite și la finanțare

Accesul la finanțare rămâne o provocare majoră pentru toți fermierii, în special pentru tinerii fermieri și pentru noii fermieri, deoarece înființarea sau preluarea unei ferme necesită investiții inițiale ridicate, cu randamente întârziate și adesea instabile sau incerte. Mulți fermieri pornesc pe acest drum sub povara datoriilor, ceea ce îngreunează finanțarea noilor operațiuni, adoptarea unor practici durabile sau modernizarea echipamentelor. În 2023, tinerii fermieri au avut un raport dintre active și pasive de peste 20 %, comparativ cu 8 % pentru fermierii cu vârsta de peste 65 de ani⁽³¹⁾, ceea ce a evidențiat presiunea financiară mai mare cu care se confruntă generația mai tânără.

În 2022, tinerii fermieri din UE-27 s-au confruntat cu un deficit de finanțare de 14,1 miliarde EUR, reprezentând 22 % din deficitul total al sectorului, adică o creștere de 11 % față de 2017⁽³²⁾. Un nou sondaj BEI realizat de platforma fi-compass⁽³³⁾ nu arată nicio îmbunătățire în principalele sectoare: pentru cereale, semințe oleaginoase și culturi proteice, există un deficit de 4,9 miliarde EUR, pentru legume de 3,2 miliarde EUR, iar pentru vacile de lapte de 0,4 miliarde EUR. Acest deficit tot mai mare subliniază rolul central al tinerilor fermieri în satisfacerea nevoilor de investiții ale sectorului și necesitatea urgentă de a combate constrângerile financiare cu care se confruntă aceștia.

Una dintre cele mai urgente probleme este accesul limitat la produse financiare adaptate. Tinerii fermieri **întâmpină adesea dificultăți în a obține împrumuturi pe termen lung**, în special pentru perioade de peste 12 ani, din cauza lipsei garanțiilor sau a istoricului de creditare. Pentru a elimina aceste obstacole, instrumentele financiare, cum ar fi împrumuturile și garanțiile, trebuie să fie concepute special pentru ei. Aceste instrumente pot sprijini o gamă largă de investiții, de la dezvoltarea întreprinderilor și adaptarea la schimbările climatice până la digitalizare și achiziționarea treptată a fermelor prin preluări de acțiuni. De asemenea, instrumentele respective ar trebui să fie adaptate la particularitățile modelelor de afaceri alternative, cum ar fi cooperativele și întreprinderile sociale. Parteneriatele public-privat și o colaborare mai strânsă cu Grupul Băncii Europene de Investiții (Grupul BEI) și cu alte instituții financiare pot facilita și mai mult accesul la finanțare, în timp ce contragaraniile ar putea oferi un potențial neexploatat pentru statele membre care doresc să sprijine reînnoirea generațiilor. Împreună cu Grupul BEI, Comisia va examina forme de sprijin pentru tinerii fermieri și pentru noii fermieri, inclusiv scheme de garantare și subvenții la rata dobânzii.

Finanțarea este esențială, în special în ceea ce privește achiziționarea de terenuri. Tinerii fermieri trebuie să poată utiliza instrumentele cofinanțate de UE pentru a achiziționa terenuri agricole fără condiții restrictive în mod nejustificat. Acest lucru le-ar permite să își

⁽³⁰⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei denumit *Consultarea părților interesate – Raport de sinteză*, care însoțește prezenta strategie.

⁽³¹⁾ Date RICA.

⁽³²⁾ Platforma Fi-compass, *Financing Gap in Agriculture & Agri-Food* (Deficitul de finanțare în sectorul agricol și agroalimentar), RTW, 2023.

⁽³³⁾ Acestea sunt rezultate preliminare ale unui sondaj realizat de platforma fi-compass în 2025, care acoperă cele trei subsectoare, ale cărui rezultate vor fi publicate în viitorul apropiat pe site-ul platformei fi-compass.

consolideze operațiunile și să investească în îmbunătățiri pe termen lung, cum ar fi sănătatea solului, practicile agroecologice sau sechestrarea carbonului. Accesul la terenuri rămâne un obstacol major, iar facilitarea achiziționării de terenuri este esențială pentru asigurarea viabilității pe termen lung.

În paralel, **investițiile în inovare și în tehnologiile moderne** sunt esențiale pentru a îmbunătăți productivitatea, a spori reziliența și a sprijini tranziția verde. Finanțarea trebuie să meargă dincolo de instrumentele convenționale pentru ca tinerii fermieri să poată adopta noi tehnici, instrumente digitale și soluții durabile care să le permită să facă față provocărilor legate de schimbările climatice și de cererea în schimbare de pe piață. Acest lucru este deosebit de relevant pentru agricultura ecologică, unde randamentele mai scăzute pot crește riscul financiar. În acest sens, instrumentele eficace de gestionare a riscurilor sunt esențiale și, deși noile plăți de tranziție în valoare de 200 000 EUR în cadrul viitoarei PAC, dacă sunt adoptate, ar putea reprezenta un bun exemplu pentru sprijinirea produselor ecologice și a tranziției, vor fi necesare mai multe resurse pentru a aborda amploarea provocărilor existente.

În plus, modificările în materie de reglementare îngreunează realizarea cu încredere de către fermieri a investițiilor pe termen lung. Aceștia contractează împrumuturi pe baza normelor actuale și se confruntă cu modificări ale normelor respective înainte ca investițiile lor să fie amortizate, fapt care subminează securitatea juridică și previzibilitatea. Un sector agroalimentar mai previzibil pentru 2040 este, prin urmare, un obiectiv-cheie al viziunii Comisiei pentru agricultură și sectorul alimentar. Comisia se angajează să aplice perioade de tranziție suficiente atunci când ia în considerare modificări în materie de reglementare care afectează fermele.

În acest context, PAC și finanțarea națională rămân vitale. Ajutoarele pentru instalare și sprijinul specific pentru investiții sunt esențiale pentru a-i ajuta pe tinerii fermieri să își lanseze afacerile, să își consolideze reziliența și să gestioneze atât riscurile de piață, cât și riscurile climatice. Sumele forfetare de tranziție, cum ar fi cele prevăzute în cadrul viitoarei PAC, ar putea avea, de asemenea, un rol important în sprijinirea fermierilor în primele etape critice de adaptare la aceste provocări.

FEC propus, împreună cu pilonul II al programului Orizont Europa, ar putea oferi posibilități de finanțare pentru ca fermierii, inclusiv tinerii fermieri și noii fermieri, să își extindă întreprinderile și să depășească barierele structurale. În conformitate cu Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere⁽³⁴⁾, aceste instrumente mobilizează capital, abordează deficitul de finanțare pentru creștere și încurajează start-upurile agroalimentare din zonele rurale. Un tânăr fermier care înființează un start-up în mediul rural s-ar putea extinde și mai mult prin accesarea acestor instrumente, inclusiv a Consiliului European pentru Inovare, după caz.

Instrumentele financiare adaptate și mecanismele de sprijin integrate care vizează combinarea finanțării publice și private vor fi esențiale pentru deblocarea potențialului generației următoare și pentru stimularea unei transformări durabile a agriculturii UE.

⁽³⁴⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere: Alegeți Europa pentru lansarea și dezvoltarea afacerii, COM(2025) 270 final.

Inițiative emblematice

- *În propunerea privind viitoarea PAC, se prevede un nivel maxim triplat al sprijinului PAC (echivalent subvenție brută) pentru instalarea tinerilor fermieri atunci când sprijinul este furnizat prin intermediul instrumentelor financiare (de la 100 000 EUR la 300 000 EUR), permițând un volum mult mai mare al împrumuturilor pe proiect și/sau o reducere semnificativă a plăților ratei dobânzii.*
- *Propunerea prevede, de asemenea, o rată mai mare a sprijinului pentru investiții de până la 85 % și posibilitatea ca statele membre să stabilească niveluri minime de cheltuieli sau rate mai ridicate de cofinanțare din partea UE pentru tinerii fermieri.*

Acțiuni propuse în cadrul actualei PAC și în propunerea privind PAC pentru perioada 2028-2034		
Sprijin pentru proiectarea financiară și sensibilizarea publicului	Furnizarea de asistență tehnică pentru conceperea și punerea în aplicare a unor instrumente financiare adaptate tinerilor fermieri. Aceasta include îndrumare și sprijin prin intermediul unor platforme precum fi-compass, precum și eforturi de comunicare și diseminare sporite și accesibile în cadrul rețelei PAC pentru a sensibiliza publicul cu privire la oportunitățile de finanțare.	T2 2026 și PAC actuală
Accesul la finanțare și o mai bună gestionare a riscurilor în cadrul strategiilor statelor membre și prin pachetul de măsuri pentru demarare	• Acțiuni privind accesul la finanțare pentru tinerii fermieri în cadrul strategiilor lor de reînnoire a generațiilor și luarea în considerare a aplicării unor măsuri suplimentare, cum ar fi rate mai mari ale granturilor sau puncte suplimentare în selectarea proiectelor pentru grupurile subreprezentate, acordând o atenție deosebită tinerelor fermiere. • Furnizarea de fonduri de împrumuturi și de garantare destinate tinerilor fermieri, inclusiv instrumente cu rate reduse ale dobânzii, garanții mai mici, perioade de grație și perioade de rambursare mai lungi, în cadrul pachetelor financiare naționale ale statelor membre și prin intermediul instrumentelor din pachetul de măsuri pentru demarare, inclusiv pentru agricultura ecologică. •	Noua PAC – începând din 2028
Planuri de afaceri	• Servicii de consiliere pentru sprijinirea tinerilor fermieri și a noilor fermieri în elaborarea și actualizarea planurilor de afaceri, consolidând în același timp legăturile dintre zonele urbane și cele rurale.	Începând cu T4 2025
Acțiuni propuse în cadrul altor politici ale UE		
Pachete de împrumuturi specifice din partea BEI	Promovarea și monitorizarea pachetelor de împrumuturi din partea BEI pentru agricultură și bioeconomie, inclusiv a finanțării destinate tinerilor fermieri. Asigurarea transparenței și a raportării cheltuielilor specifice de care beneficiază acest grup. Încurajarea BEI să majoreze finanțarea prin asumarea propriului risc, în plus față de garanțiile UE. Examinarea formelor de sprijin pentru tinerii fermieri și pentru noii fermieri, incluzând scheme de garantare și subvenții la rata dobânzii.	În perioada 2025-2027 și ulterior/No ua strategie a UE în domeniul

		bioeconomiei
Sprijin în cadrul instrumentelor adecvate în cooperare cu Grupul BEI și al altor instrumente ale partenerilor de implementare	Facilitarea accesului la finanțare pentru tinerii fermieri prin instrumente adecvate, în special prin produse de garantare și de capital dezvoltate împreună cu FEI, BEI sau alți parteneri de implementare, care permit achiziționarea de ferme și extinderea tehnologiilor inovatoare.	În perioada 2025-2027 și ulterior/Noua strategie a UE în domeniul bioeconomiei
Acțiuni voluntare la nivelul statelor membre		
Îmbunătățirea accesului la credite prin intermediul băncilor de promovare	Colaborarea cu băncile naționale de promovare pentru a dezvolta sisteme care să îmbunătățească accesul fermierilor la credite.	Începând cu T4 2025

B. Accesul la cunoștințe și competențe

Formarea și seturile de competențe adaptate pentru înființarea și menținerea unor ferme viabile sunt factori-cheie pentru succesul tinerilor fermieri. Provocările apar cu mult înainte de înființarea fermelor, odată cu respectarea cadrelor juridice și financiare complexe și pregătirea unor planuri de afaceri care să asigure un echilibru între viabilitatea economică și durabilitatea socială și de mediu. Prin sisteme de sprijin structurate care să asigure formare, consiliere și mentorat înainte, în timpul și după înființarea fermei, riscul de eșec scade. Provocările legate de transferul de competențe la preluarea sau adaptarea rolurilor în cadrul exploatațiilor familiale existente sunt diferite de cele cu care se confruntă fermierii de primă generație.

Pe lângă planificarea și dezvoltarea afacerii, educația și formarea în domeniul agriculturii și serviciile de consiliere trebuie să acopere provocările și oportunitățile emergente, cum ar fi schimbările climatice, pierderea biodiversității, digitalizarea, integrarea energiei din surse regenerabile sau practicile agriculturii inteligente, care se bazează pe sistemele spațiale europene, precum Copernicus și Galileo. Alfabetizarea financiară este, de asemenea, esențială, astfel cum se subliniază în strategia UE de alfabetizare financiară⁽³⁵⁾, întrucât le permite tinerilor fermieri să gestioneze în mod eficace investițiile, creditele și riscurile și să ia decizii în cunoștință de cauză pentru viabilitatea pe termen lung. Punerea la dispoziția fermierilor tineri și a noilor fermieri a competențelor și a instrumentelor necesare pentru a adopta practici agroecologice, pentru a combina digitalizarea cu forța de muncă (deficitară) și pentru a se angaja să aducă o valoare adăugată, de exemplu, prin intermediul întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, este esențială pentru transformarea durabilă a sectorului. Oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții, variantele de formare cu frecvență parțială, schimburile și instrumentele digitale sunt esențiale pentru a asigura accesibilitatea cunoștințelor și a competențelor. În plus, eforturile specifice de a include fermierii care desfășoară activități agricole cu fracțiuni de normă, lucrătorii agricoli, femeile și grupurile

⁽³⁵⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia de alfabetizare financiară pentru UE.

aflate în situații vulnerabile sunt esențiale pentru incluziune și pentru extinderea oportunităților.

Platformele colaborative accesibile care încurajează schimbul de cunoștințe, echipamente și servicii contribuie la reducerea costurilor, la consolidarea rezilienței comunității și la stimularea inovării. În cadrul actualului CFM, parteneriatul pentru competențe în domeniul agroalimentar din cadrul pactului pentru competențe⁽³⁶⁾ sprijină părțile interesate în ceea ce privește perfecționarea și recalificarea pentru tranziția verde și cea digitală, oferind cunoștințe, consiliere în materie de finanțare și oportunități de cooperare. Centrele de excelență profesională Erasmus+ abordează, de asemenea, provocările în materie de competențe în agricultură. Privind în perspectiva următorului CFM, este necesar să se continue sprijinul și alinierea prin inițiative precum Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI) și instrumentele PAC aliniate, pentru a spori capacitatea tinerilor fermieri și a noilor fermieri de a adopta și de a dezvolta împreună soluții.

Orizont Europa include în prezent un cluster 6 dedicat agriculturii și bioeconomiei, care creează noi oportunități de conectare a sprijinului din partea PAC și a FEC cu cercetarea și inovarea avansate, asigurându-se că tinerii fermieri pot beneficia în mod direct de soluțiile finanțate de UE. Este necesară simplificarea accesului la aceste cunoștințe, alături de inițiative precum Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI) și de instrumentele PAC aliniate, pentru a spori capacitatea tinerilor fermieri și a noilor fermieri de a adopta și de a dezvolta împreună soluții.

Mulți fermieri sunt, de asemenea, deținători de păduri, ceea ce face ca accesul la formare specializată în domeniul forestier, inclusiv la practici de lucru sigure, să fie esențial pentru gestionarea adecvată a pădurilor, reziliența rurală și securitatea în zonele de frontieră.

Inițiative emblematice

- ***Erasmus pentru tineri antreprenori (EYE)*** este un instrument puternic de promovare a reînnoirii generațiilor în agricultură. Inițiativa este concepută pentru antreprenori, permițând noilor fermieri și tinerilor fermieri să dobândească competențe esențiale legate de afaceri și încredere, precum și să creeze rețele prin colaborarea cu antreprenori cu experiență din peste 40 de țări. Comisia urmărește să sporească vizibilitatea în zonele rurale, în beneficiul unui număr mai mare de tineri fermieri și noi fermieri.
- ***Platforma „Femeile în agricultură”***: scopul platformei este de a atrage mai multe femei în agricultură, de a promova egalitatea de șanse, schimbul de experiență și mentoratul, recunoscând rolul esențial al femeilor în viitorul agriculturii și al dezvoltării rurale.
- ***Pachetul de bune practici „Agricultorii viitorului” destinat tuturor școlilor cu profil agricol din UE***
Pachetul le va oferi elevilor exemple clare și practice de abordări moderne în sectorul agricol, cum ar fi diversificarea, instrumentele digitale, durabilitatea și colaborarea în cadrul unor noi modele de afaceri. Aceste exemple arată că agricultura modernă este inovatoare și conectată la economie în ansamblul său. Includerea lor în educație îi ajută pe elevi să vadă agricultura drept o carieră dinamică, orientată spre viitor.

⁽³⁶⁾ [Pact for Skills - Agri-Food ecosystem](#) (Pactul pentru competențe – ecosistemul agroalimentar).

Acțiuni propuse în cadrul PAC pentru perioada 2028-2034		
Consolidarea AKIS și a serviciilor de consiliere pentru colaborarea între generații	Integrarea, în cadrul sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), a unor cursuri de formare adaptate pentru tinerii fermieri care să sprijine reînnoirea generațiilor. Înainte și după înființarea fermei, tinerii fermieri beneficiază de mentorat pe teme legate de accesul la terenuri, planificarea afacerii, aspecte tehnice, juridice și de durabilitate, cu accent pe soluții inovatoare.	Noua PAC – începând din 2028
Acțiuni propuse în cadrul altor politici ale UE		
Activități de C&I orientate către nevoile generațiilor mai tinere	Utilizarea finanțării acordate prin programul Orizont Europa pentru a sprijini reînnoirea generațiilor în acest sector, prin furnizarea de activități de C&I adaptate la nevoile generațiilor tinere, prin implicarea tinerilor fermieri în procesul de inovare și prin promovarea serviciilor de consiliere conexe.	Programul de lucru Orizont Europa 2027
Acțiuni voluntare la nivelul statelor membre		Voluntar
Competențe inovatoare în domeniul agricol	Utilizarea specializării inteligente, a platformei de talente și a parteneriatului pentru competențe în domeniul agroalimentar din cadrul pactului pentru competențe cu scopul de a stimula inovarea, recalificarea și păstrarea talentelor în zonele rurale. Regiunile ar trebui să acorde prioritate agriculturii și reînnoirii generațiilor în strategiile de specializare inteligentă. Platforma de talente poate atrage tinerii prin educație și mobilitate adaptate, în timp ce actorii din sectorul agroalimentar ar trebui să se implice în pact pentru a dezvolta în comun formarea și perfecționarea tinerilor fermieri și a noilor fermieri în domeniul tehnologiilor inovatoare. Centrele de excelență profesională Erasmus+ sprijină rețelele transnaționale care abordează provocările sectoriale și transversale în materie de competențe.	Începând cu T4 2025
Educație și formare profesională flexibile și modernizate în domeniul agricol	Adaptarea programelor de învățământ și asigurarea unor formate flexibile și accesibile cu instrumente digitale noi sau existente pentru a răspunde nevoilor fermierilor care desfășoară activități agricole cu fracțiuni de normă și pentru a aborda noile provocări, inclusiv strategiile de diversificare și de venit.	Începând cu T4 2025
Sprijinirea organizațiilor de tineri fermieri	Direcționarea finanțării și a programelor în vederea sprijinirii organizațiilor de tineri fermieri, asigurându-se că vocile acestora sunt auzite.	Începând cu T4 2025
Utilizarea ALMA pentru a sprijini descoperirea și sporirea atractivității sectorului agricol pentru tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare	ALMA (Țintește, Învăță, Stăpânește, Realizează) este o inițiativă a UE de incluziune socială care ajută tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare să se reintegreze în societate prin consolidarea competențelor non-tehnice și prin furnizarea de sprijin personalizat. Deși nu se limitează la un singur sector, schimburile în sectorul agricol ar putea crește gradul de conștientizare cu privire la atractivitatea acestuia. Implicarea fermierilor în găzduirea participanților pentru plasamente în străinătate ar putea sprijini dezvoltarea competențelor și ar putea încuraja tinerii să aleagă locuri de muncă în agricultură. Integrarea acestei abordări în sistemul național de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS) ar putea consolida ocuparea forței de muncă în mediul rural și reînnoirea generațiilor.	Începând cu T4 2025
Acțiuni voluntare pentru părțile interesate		Voluntar

Învățarea reciprocă pentru tinerii fermieri și pentru noii fermieri	Organizațiile de tineri fermieri, cooperativele și partenerii ar trebui să ofere mentorat, formare și învățare reciprocă pentru a consolida competențele de afaceri și de conducere ale tinerilor fermieri și ale noilor fermieri.	Începând cu 2026
--	--	------------------

C. Accesul la terenuri

Transferul de terenuri este esențial pentru reînnoirea generațiilor. Provocarea este ilustrată de dezechilibrul în ceea ce privește regimul funciar: în timp ce majoritatea fermierilor mai în vârstă sunt proprietari ai terenurilor, generațiile mai tinere sunt adesea limitate la arendare, exploatând 15 milioane de hectare în calitate de arendași, față de 10 milioane în calitate de proprietari. Arendarea oferă o opțiune mai accesibilă pentru mulți fermieri noi, deși arendarea pe termen scurt le poate limita capacitatea de investiții și de planificare pe termen lung.

Deși în unele state membre există sisteme și dispoziții administrative specifice pentru facilitarea transferului fermelor între generații, transferul timpuriu este adesea dificil, fermierii fiind descurajați să își transfere exploatațiile înainte de pensionare de o serie de obstacole administrative și financiare. **Existența unor norme mai simplificate și a unor stimulente specifice ar crește atractivitatea transferurilor mai timpurii.**

Transferul fermei după decesul unui fermier este adesea îngreunat de cadre juridice complexe și de sarcini fiscale ridicate. Chiar și în cazul în care există scutiri fiscale sau un proces de transfer simplificat, practicile tradiționale din unele regiuni conduc la fragmentare, complicând consolidarea exploatațiilor agricole viabile. Statele membre ar trebui să elimine aceste obstacole pentru a facilita un transfer mai eficace de terenuri către fermieri. Prin urmare, Comisia va integra aspectele economice și sociale relevante legate de reînnoirea generațiilor în procesul semestrului european, pentru a se asigura că politicile naționale sunt aliniate la obiectivele UE și că sunt puse în aplicare reforme adecvate.

Pentru cei care nu au acces la terenuri moștenite, achiziționarea este principala cale către practicarea agriculturii, dar și cea mai dificilă. Prețurile medii sunt de 11 791 EUR pe hectar în întreaga UE, dar ajung la peste 280 000 EUR în anumite regiuni. În condiții de creditare limitată, condiții de rambursare împovărătoare și randamente ale investițiilor adesea modeste și instabile, tinerii fermieri se confruntă cu bariere la intrare majore. Statele membre pot facilita acest proces prin scheme de împrumuturi accesibile, prin drepturi de preempțiune în favoarea tinerilor fermieri (care nu sunt discriminatorii pe motive de naționalitate) și prin mecanisme specifice de punere în corespondență pentru a pune în legătură fermierii care se pensionează sau proprietarii de terenuri cu cei care aspiră să devină fermieri. În același timp, statele membre trebuie să ia măsuri împotriva achizițiilor speculative și a acaparării terenurilor pentru a menține terenurile agricole disponibile pentru agricultură⁽³⁷⁾.

Arendarea poate fi o opțiune mai accesibilă. Aproape jumătate din terenurile agricole din UE sunt arendate, dar acordurile pe termen scurt reprezintă o vulnerabilitate pentru noii fermieri. Contractele pe termen lung mai stricte, alături de acordarea de prioritate tinerilor fermieri la alocarea terenurilor municipale sau publice, ar îmbunătăți stabilitatea și încrederea.

⁽³⁷⁾ Comitetul pentru securitatea alimentară mondială (2012), *Orientări voluntare privind guvernanta responsabilă a proprietății funciare, a locurilor de pescuit și a pădurilor în contextul securității alimentare naționale*, FAO, Roma.

De asemenea, apar modele alternative, de la băncile funciare și trusturile funciare comunitare la incubatoarele agricole. Acestea au nevoie de cadre juridice favorabile și de sprijin regional pentru a deveni viabile la scară largă. În același timp, concurența pentru terenuri în scopul altor utilizări reduce disponibilitatea terenurilor agricole și crește prețurile terenurilor în detrimentul agriculturii. Ocuparea terenurilor reduce disponibilitatea terenurilor agricole. Conversia continuă a terenurilor agricole în utilizări urbane și industriale crește prețurile și limitează accesul pentru tinerii fermieri. Statele membre ar trebui să se alinieze la obiectivul UE de „zero ocupări nete de teren până în 2050”⁽³⁸⁾ printr-o mai bună protecție a terenurilor agricole în amenajarea teritoriului.

Politica funciară în întreaga UE ar beneficia de pe urma unei cooperări mai strânse și a schimbului de date între statele membre. Pentru a sprijini acest lucru, Comisia dezvoltă baza analitică pentru un **Observator european al terenurilor**, conceput ca un forum de discuții care să contribuie la completarea lacunelor în materie de informații și la sporirea transparenței tranzacțiilor funciare, a prețurilor, a schimbării destinației terenurilor și a tendințelor pieței. Observatorul va oferi statelor membre dovezi și instrumente pentru a concepe măsuri mai echitabile și mai eficiente, adaptate la contextele lor naționale, contribuind în același timp la obiectivele comune ale UE, inclusiv la reînnoirea generațiilor.

Inițiative emblematice

- *Un **Observator european al terenurilor** pentru a îmbunătăți transparența terenurilor, ajutându-i pe fermieri să aibă acces la terenurile disponibile, sprijinind transferul fermelor între generații, oferind informații în materie de politici și prevenind speculațiile cu terenuri, facilitând astfel începerea activității agricole de către noii fermieri.*
- ***Politici funciare** naționale pentru a aborda barierele în calea accesului, pentru a preveni achizițiile speculative și pentru a asigura alinierea la obiectivele UE privind reînnoirea generațiilor, care urmează să fie acoperite de semestrul european/în domeniul de aplicare al acestuia.*

Acțiuni propuse în cadrul altor politici ale UE			
Evaluarea funciare reînnoirea generațiilor	pieței pentru	Efectuarea a două studii interconectate cu scopul de a înțelege mai bine obstacolele legate de terenuri în calea reînnoirii generațiilor în agricultură pentru: 1. a examina financiarizarea terenurilor agricole și consecințele sale socioeconomice și de mediu și 2. a analiza evoluția prețurilor terenurilor agricole în raport cu factorii de agromediu și sociali.	Până în T4 din 2026
Acțiuni voluntare la nivelul statelor membre			
Servicii mobilitatea terenurilor	privind	Sprijinirea schemelor confidențiale de mobilitate a terenurilor care asigură legătura între proprietarii de terenuri și noii fermieri prin contracte de arendă, parteneriate, agricultură partajată și instrumente de intermediere între noii fermieri și proprietarii de terenuri. Încurajarea elaborării unor cadre juridice care asigură arendarea pe termen lung și promovează stabilitatea arendării pentru a permite preluarea treptată a fermelor și investițiile din partea tinerilor fermieri. Valorificând inițiativele statelor membre, o rețea la nivelul UE ar conecta platformele naționale.	Începând cu T4 2025

⁽³⁸⁾ Comisia Europeană (2011), *Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic*, COM(2011) 571, Bruxelles, care stabilește obiectivul de a atinge până în 2050 zero ocupări nete de teren, reafirmat în documentul Comisiei Europene (2021), *Strategia UE privind solul pentru 2030*, COM(2021) 699, Bruxelles.

Modele alternative de transfer al dreptului de proprietate și al întreprinderilor	Sprijinirea transferurilor de proprietate între generații și către lucrători, inclusiv preluările de către lucrători prin care angajații achiziționează cote de participare în exploatații agricole, precum și a modelelor de gestionare a terenurilor în cadrul cooperativelor. Acordarea de prioritate sprijinului pentru modelele care permit transferuri treptate sau colective ale dreptului de proprietate.	Începând cu T4 2025
Bănci funciare și reutilizarea terenurilor abandonate	Sprijinirea băncilor funciare publice pentru a gestiona și a schimba destinația terenurilor abandonate sau fragmentate, facilitând accesul tinerilor fermieri și al noilor fermieri. Încurajarea mecanismelor de arendare în regim de cooperativă, după caz.	Începând cu T4 2025
Implicarea instituțiilor financiare deținute de stat	Încurajarea instituțiilor financiare să sprijine accesul la terenurile agricole și dezvoltarea acestora prin oferirea de produse financiare precum împrumuturi pentru achiziții, garanții pentru împrumuturi și subvenții la rata dobânzii pentru amenajarea și consolidarea terenurilor, ajutând tinerii fermieri să depășească barierele financiare și să îmbunătățească viabilitatea exploatațiilor.	Începând cu T4 2025
Costuri mai mici la tranzacțiile funciare pentru fermele mici	Sprijinirea reformelor și acordarea de subvenții pentru a reduce costurile ridicate de înregistrare a terenurilor și de tranzacționare, un obstacol major pentru tinerii fermieri. Pentru a găsi un echilibru în ceea ce privește descurajarea speculațiilor, fără a-i afecta pe noii fermieri, trebuie să se ia în considerare scutirea de taxe sau reducerea taxelor pentru fermele mici, cum ar fi stabilirea unor praguri sau a unor costuri proporționale cu dimensiunea terenurilor.	Începând cu T4 2025

D. Reziliență, condiții de trai echitabile și acces la noi oportunități de venit

Reînnoirea agriculturii nu depinde numai de accesul la terenuri, competențe sau finanțare, ci și de oportunitățile economice generale din agricultură și de atractivitatea vieții rurale. Mulți tineri ezită să rămână sau să se reîntoarcă în sectorul agricol și în zonele rurale dacă oportunitățile de câștig, serviciile și calitatea vieții nu se ridică la nivelul celor din zonele urbane. PAC are un rol esențial în asigurarea viabilității economice și a atractivității agriculturii și a altor activități în zonele rurale ale UE, în complementaritate cu politica de coeziune și cu alte politici ale UE. Observatorul rural⁽³⁹⁾ furnizează date și analize actualizate privind condițiile, reziliența și calitatea vieții în zonele rurale, sprijinind elaborarea de politici bazate pe date concrete.

În plus, în conformitate cu Pilonul european al drepturilor sociale, îmbunătățirea accesului la asistență medicală, la îngrijirea copiilor, la îngrijirea persoanelor în vârstă, la transport, la locuințe, la infrastructura locală, la educație și formare, la oportunități de angajare (pentru tineri și membrii familiilor fermierilor) și la sprijin social, furnizate în formate flexibile și accesibile și consolidate prin instrumente digitale și rețele comunitare, este esențială pentru a face agricultura compatibilă cu viața de familie și pentru a combate izolarea și depopularea.

Exemple de servicii rurale de sprijinire a fermierilor

- **Austria – cooperative de îngrijire a copiilor din mediul rural:** inițiative comunitare de îngrijire a copiilor care permit familiilor de fermieri să atingă un echilibru între responsabilitățile de familie și cele profesionale.

⁽³⁹⁾ Observatorul rural al UE, rural-vision.europa.eu.

- **Finlanda – unități mobile de asistență medicală și de servicii sociale:** asigurarea de asistență medicală și socială esențială direct în zonele rurale îndepărtate, îmbunătățind calitatea vieții și reducând presiunea asupra gospodăriilor agricole.

Consolidarea protecției sociale și a serviciilor sociale adaptate fermierilor poate avea, de asemenea, un rol decisiv. Veniturile stabile, asigurarea de sănătate (inclusiv pentru servicii de îngrijire a sănătății mintale și pe termen lung), concediul pentru creșterea copilului și îngrijirea copilului, precum și pensiile adecvate oferă securitatea de care au nevoie noii fermieri pentru a-și asuma riscuri și a-și construi cariere în agricultură. Sisteme favorabile incluziunii care sprijină, conectează și atrag toți fermierii, inclusiv fermierii care desfășoară activități agricole cu fracțiuni de normă, femeile și grupurile aflate în situații vulnerabile, și care abordează provocările în materie de sănătate mintală din zonele rurale și consolidează echitatea și reziliența în toate comunitățile rurale.

În același timp, **diversificarea economică este esențială pentru reziliență**. Tinerii fermieri care pot combina agricultura tradițională cu practici inteligente adaptate schimbărilor climatice, noile întreprinderi și lanțuri valorice din domeniul bioeconomiei, agroturismul, producția de energie din surse regenerabile sau digitalizarea câștigă competitivitate și viabilitate pe termen lung. Sistemele alimentare locale, de la lanțurile scurte de aprovizionare la agricultura sprijinită de comunitate, sporesc stabilitatea veniturilor și consolidează legăturile sociale, sensibilizând consumatorii cu privire la alimentele pe care le consumă. În plus, oportunitățile de finanțare pentru instalațiile de producere de energie din surse regenerabile în cadrul fermelor pot reduce barierele inițiale în calea investițiilor și pot genera reduceri pe termen lung ale costurilor și surse potențiale de venituri, consolidând atât viabilitatea fermelor, cât și reziliența energetică din zonele rurale.

O provocare constantă este percepția: agricultura este încă adesea considerată o profesie dificilă și învechită. Schimbarea acestei imagini prin prezentarea inovării, a durabilității și a sprijinului disponibil va fi esențială pentru atragerea de noi generații. Utilizarea noilor canale de comunicare și a platformelor de comunicare socială ar putea permite accesul la mai mulți tineri și la implicarea acestora, determinându-i să considere agricultura drept un parcurs profesional care oferă flexibilitate, calitate a vieții aproape de natură și contribuții semnificative în societate.

Împreună, aceste măsuri pot crea zone rurale mai dinamice, mai diverse și mai reziliente, locuri în care tinerii doresc să trăiască, să lucreze și să investească în viitorul lor. Acesta este fundamentul pentru o reînnoire durabilă a generațiilor în agricultura europeană.

Inițiative emblematice

- ***Ca parte a noii propuneri privind PAC, serviciile de înlocuire în cadrul exploatației ar introduce măsuri de sprijin care să îi ajute pe fermieri să își ia timp liber pentru boală, accidente, responsabilități parentale, îngrijire, inclusiv pentru fermierii în vârstă, vacanțe sau formare. Finanțarea ar trebui să acopere crearea de servicii de înlocuire în cadrul exploatației și salariile lucrătorilor înlocuitori în timpul absențelor pe termen scurt.***
- ***Ambasadori ai tinerilor din mediul rural.*** Comisia Europeană va institui un program de ambasadori ai tinerilor din mediul rural. Tinerii vor fi selectați și sprijiniți să promoveze agricultura și viața rurală și să contribuie în mod activ la discuțiile politice. Prin informare, metode narative și implicare reciprocă, ambasadorii vor contribui la remodelarea percepțiilor

publice, vor spori interesul tinerilor și vor îmbunătăți imaginea generală a agriculturii și a zonelor rurale în întreaga Europă.

Acțiuni propuse în cadrul actualei PAC și în propunerea privind PAC pentru perioada 2028-2034			
Investiții în tranziția energetică și climatică	Sprijinirea proiectelor de producere de energie din surse regenerabile în cadrul fermelor și a investițiilor în adaptarea la schimbările climatice pentru a spori reziliența tinerilor fermieri la riscurile climatice.		Planurile PAC actuale și noi
Strategii rurale, infrastructuri și diversificarea întreprinderilor	Promovarea unei abordări integrate a zonelor rurale în planurile de parteneriate naționale și regionale și în programarea instrumentelor de dezvoltare teritorială integrată, oferind finanțare pentru infrastructuri și servicii rurale accesibile, în special în zonele îndepărtate, cum ar fi regiunile ultraperiferice ale UE, inclusiv conectivitatea și transportul, pentru a îmbunătăți viabilitatea vieții rurale.		PAC actuală pentru investiții în infrastructură, noua PAC, planurile PNR – începând cu 2028
Inițiativa LEADER/DLRC	Sprijinirea dezvoltării rurale locale și a creării de rețele prin inițiativa LEADER/dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC), promovarea implicării tinerilor și a femeilor și reducerea izolării rurale.		PAC actuală și fondul PNR
Acțiuni propuse în cadrul altor politici ale UE			
Acțiuni coordonate pentru zonele rurale la nivelul UE	Promovarea unor acțiuni de sprijinire a atractivității zonelor rurale în mai multe domenii de politică, inclusiv educația și formarea, comunitățile energetice, conectivitatea, bioeconomia și implicarea tinerilor prin intermediul planului de acțiune rurală al UE în versiunea actualizată. Consolidarea eforturilor de amplificare a vocii comunităților rurale, de colaborare în rețea și de coordonare a acțiunilor pentru zonele rurale prin intermediul Pactului rural în 2026 și 2027.		T1 2026
Promovarea agriculturii sociale⁽⁴⁰⁾	Încurajarea voluntariatului în fermele terapeutice și în cele sociale prin implicarea Corpului european de solidaritate, sprijinind în același timp statele membre în dezvoltarea de inițiative pentru tinerii fermieri care oferă servicii sociale și de îngrijire accesibile în zonele rurale.		T4 2026
Agricultura carbonului, piețe și reziliență	Regulamentul de instituire a unui cadru de certificare al Uniunii pentru absorbțiile permanente de carbon, agricultura carbonului și stocarea carbonului în produse oferă posibilitatea de a conecta în mod voluntar fermierii, silvicultorii și administratorii de terenuri la piețele carbonului, oferindu-le un flux suplimentar de venituri, consolidându-le competitivitatea și reziliența fermelor.		Începând cu T4 2025
Acțiuni voluntare la nivelul statelor membre			Voluntar

⁽⁴⁰⁾ Agricultura socială (sau *agricultura terapeutică*) se referă la utilizarea activităților agricole pentru a furniza servicii de sănătate, sociale sau educaționale grupurilor aflate în situații vulnerabile, diversificând în același timp activitățile agricole și contribuind la dezvoltarea rurală.

Valoarea adăugată locală în sistemele alimentare	Sprrijinirea strategiilor alimentare locale și regionale și a strategiilor de inovare în domeniul alimentar, promovarea vânzărilor directe prin intermediul piețelor locale și a celor la nivel de exploatație și îmbunătățirea legăturilor dintre zonele urbane și cele rurale, ajutând tinerii fermieri și noii fermieri să aibă acces la oportunități și încurajând agricultura, prelucrarea și comerțul cu amănuntul în comunitate.	Începând cu T4 2025
---	---	---------------------

E. Transferul fermelor între generații și pensionare

Sistemele de pensii și planificarea transferului fermelor între generații sunt fundamentale pentru a asigura reînnoirea generațiilor în agricultură. Este esențial ca fermierii mai în vârstă care doresc să se pensioneze să aibă posibilitatea și mijloacele necesare pentru a face acest lucru în condiții de demnitate și de siguranță financiară. În întreaga UE, mulți fermieri mai în vârstă amână pensionarea din cauza acoperirii insuficiente a pensiilor și a lipsei unor alternative viabile la veniturile agricole. Această insecuritate financiară generează adesea reticență față de transferul terenurilor sau de retragerea din viața profesională activă, reducând mobilitatea terenurilor și blocând oportunitățile tinerilor fermieri de a intra în sectorul agricol și de a se stabili în acest sector.

PAC are adesea un rol social în acest context. Pentru mulți fermieri mai în vârstă care nu dispun de drepturi de pensie adecvate, plățile PAC reprezintă singurul venit, devenind o plasă de siguranță. Acest lucru evidențiază necesitatea unor măsuri naționale complementare pentru a consolida protecția socială și opțiunile de pensionare care să îi acopere în mod adecvat pe fermieri.

Planificarea transferului fermelor între generații este la fel de importantă, dar rămâne un obstacol semnificativ. Fără sprijin juridic și consiliere, transferul fermelor poate fi întârziat sau gestionat necorespunzător, generând conflicte și incertitudine. Planificarea timpurie este esențială pentru viabilitatea pe termen lung a sectorului agricol, permițând în același timp generațiilor mai în vârstă să se retragă treptat, să rămână implicate dacă doresc și să transfere responsabilitățile într-un mod structurat, care să le respecte rolul și experiența.

Semestrul european va continua să monitorizeze modul în care politicile naționale de pensii și de protecție socială contribuie la obținerea unui venit adecvat pentru limită de vârstă și a accesului la protecție socială pentru diferite grupuri profesionale, inclusiv pentru fermieri.

Exemple de sisteme de pensii care sprijină reînnoirea generațiilor

- **Germania** – Banca de Pensii Agricole din Germania sprijină transferul fermelor între generații prin furnizarea de venituri din pensii și asigurări sociale pentru fermierii care se pensionează.
- **Franța** – sistemele de pensii personalizate oferă un sprijin similar, arătând modul în care măsurile de protecție socială adaptate pot facilita reînnoirea generațiilor în agricultură.

Sistemele de succes au în comun o serie de caracteristici esențiale: acestea includ toți membrii de familie care beneficiază de acoperire, pentru a evita întreruperea cotizării, oferă contribuții flexibile, bazate pe venituri sau forfetare pentru a reflecta veniturile variabile ale fermelor și se bazează pe subvenții publice, considerate pe bună dreptate drept investiții în capitalul rural și în securitatea alimentară. Definițiile juridice clare și testarea echitabilă a mijloacelor asigură în continuare incluziunea.

În cele din urmă, investițiile în sisteme de pensii adecvate și stabile pentru fermieri nu sunt doar o chestiune de justiție socială, ci și o pârgie strategică pentru a asigura reînnoirea generațiilor, mobilitatea terenurilor și sustenabilitatea pe termen lung a agriculturii UE.

Inițiative emblematice

- **Corelarea plăților directe cu vârsta de pensionare a fermierilor până în 2032, astfel cum s-a propus în PAC post-2027.** Fermierii la vârsta de pensionare care primesc o pensie nu vor mai fi eligibili pentru plăți directe, ceea ce încurajează transferul între generații.
- **Integrarea în semestrul european a unor aspecte relevante legate de reînnoirea generațiilor în materie de transfer și includerea reformelor privind pensiile, pensionarea și transferul fermelor în cadrele naționale de politică vor facilita transferul în timp util, mobilitatea terenurilor și securitatea veniturilor pentru fermierii care se pensionează.**

Acțiuni propuse în cadrul PAC pentru perioada 2028-2034		Calendar
Sprijinirea planificării transferului fermelor între generații prin intermediul AKIS	Furnizarea de formare specifică și de servicii de consiliere prin intermediul AKIS pentru a sprijini un transfer al fermelor fără probleme și în timp util. Fermierii mai în vârstă ar trebui să primească îndrumări cu privire la planificarea juridică, financiară și succesorală, în timp ce tinerii fermieri sunt formați în ceea ce privește cadrele de transfer, continuitatea activității și planurile de modernizare. Facilitarea sesiunilor comune de planificare a transferului între generații, sprijinite de consilieri sau mediatori instruiți, pentru a elabora planuri de transfer clare și realiste.	Noua PAC – începând din 2028
Acțiuni propuse în cadrul altor politici ale UE		
Îmbunătățirea cunoștințelor privind impozitarea și transferul fermelor între generații	Studiu cu privire la modul în care politicile fiscale privind succesiunile și donațiile influențează transferul fermelor în toate statele membre, pe baza dovezilor furnizate de Observatorul european al terenurilor. Identificarea barierelor fiscale și juridice care întârzie sau complică transferurile în timp util, oferind o bază pentru reforme care facilitează pensionarea anticipată, un transfer mai simplu și o reînnoire mai eficace a generațiilor.	Începând din T4 2026
Schimb de bune practici	Sprijinirea tranziției de la activitatea agricolă la pensionare, corelarea plăților directe cu vârsta de pensionare, promovarea schimbului de bune practici privind accesul fermierilor la sistemele de securitate socială prin intermediul unei discuții comune cu statele membre.	T2 2026
Acțiuni voluntare la nivelul statelor membre		Voluntar
Sisteme de pensii	Asigurarea accesului adecvat la sisteme de pensii care să asigure o pensie suficientă fermierilor și lucrătorilor agricoli în vârstă.	Începând cu T4 2025
Legislație pentru facilitarea	Adoptarea de măsuri legislative în domenii precum impozitarea, succesiunea și transferul de terenuri, care să faciliteze transferul activelor din cadrul exploatațiilor de la o generație la alta.	Începând cu T4 2025

transferului fermelor		
Securitate socială și servicii sociale	Asigurarea stabilității, eliminarea disparităților de gen și sprijinirea tranzițiilor din cursul vieții prin intermediul asigurărilor sociale favorabile incluziunii pentru fermieri, inclusiv pentru femei, pensionari și persoanele cu dizabilități și alte grupuri aflate în situații vulnerabile, precum și accesul la servicii sociale de înaltă calitate și la prețuri accesibile, inclusiv la îngrijire pe termen lung.	Începând cu T4 2025
Acțiuni voluntare pentru părțile interesate		Voluntar
Transferul fermelor între generații bazat pe colaborare	Organizații de fermieri care să reprezinte atât generațiile mai în vârstă, cât și generațiile mai tinere, alături de cooperative, serviciile de consiliere și rețelele rurale, pentru a colabora la cooperarea dintre generații și pentru a asigura formare în ceea ce privește transferul fermelor, planificarea transferului și aspectele juridice/financiare ale predării fermelor.	Începând cu T4 2025

CONCLUZIE

Strategia pentru reînnoirea generațiilor în agricultură este construită în jurul unor inițiative emblematice, fiind sprijinită de un set cuprinzător de inițiative care ar putea fi puse în aplicare la niveluri interconectate: cele din cadrul PAC actuale și al celei viitoare, inițiativele din cadrul altor politici ale UE, acțiunile conduse de statele membre, care sunt competente în domenii esențiale precum accesul la terenuri, politica fiscală, educația și pensiile și, în cele din urmă, acțiunile părților interesate. Depășirea obstacolelor majore necesită un angajament puternic la nivel național și regional.

Prezenta strategie stabilește o cale clară de sprijinire a reînnoirii generațiilor în agricultura europeană prin transformarea ambițiilor în materie de politici în acțiuni concrete. Aceasta oferă un cadru care corelează diferitele politici și niveluri de guvernare pentru a aborda obstacolele cu care se confruntă tinerii și pentru a promova condiții echitabile pentru fermierii mai în vârstă care se retrag din activitate, inclusiv prin scheme adecvate de pensionare și de pensii. De asemenea, strategia introduce o nouă platformă, „Femeile în agricultură”, pentru a promova egalitatea de șanse și crearea de rețele. Se acordă o atenție deosebită fermierilor cu vârsta sub 40 de ani, care se confruntă cu cele mai mari dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare și la credite, recunoscând în același timp rolul esențial al noilor fermieri de toate vârstele în susținerea sistemelor alimentare ale UE, a vitalității rurale și a moștenirii ecologice.

Comisia a propus ca toate statele membre să își instituie propria strategie de reînnoire a generațiilor pentru agricultură până în 2028, ca parte a planurilor lor de parteneriat naționale și regionale, în care să combine acțiunile din cadrul politicii agricole a UE, al politicilor rurale naționale, precum și al cadrelor fiscale și sociale. Comisia invită statele membre să adapteze măsurile la nevoile lor specifice, ținând cont de diversitatea sistemelor agricole, de dreptul succesoral și de cel fiscal, precum și de realitățile rurale din întreaga Europă.

Realizarea obiectivelor strategiei necesită **o cooperare strânsă între autoritățile naționale și regionale și fermierii din toate generațiile, susținută de conducerea politică, finanțare specifică și angajament pe termen lung din partea tuturor actorilor**. Acești factori sunt esențiali pentru a concepe intervenții eficace și specifice contextului și pentru a debloca potențialul generației următoare.

În completarea acestor eforturi, comunicarea, promovarea și sprijinul pentru diversificarea fermelor sporesc vizibilitatea agriculturii ca o carieră atractivă, semnificativă și viabilă, subliniind în același timp importanța societală mai largă a reînnoirii generațiilor pentru viitorul sistemelor alimentare și al comunităților rurale din Europa.

Împreună, aceste măsuri constituie fundamentul pentru o reînnoire durabilă a generațiilor în agricultura europeană.

Reflectând această ambiție și bazându-se pe propunerea privind PAC pentru perioada 2028-2034, strategia stabilește un **obiectiv ambițios de creștere până în 2040 a ponderii actuale de 12 % a tinerilor fermieri din UE, vizând un procent de 24 % atunci când sunt incluși și noii fermieri**. Acest lucru este în concordanță cu recomandarea Comisiei **de a aloca cel puțin 6 % din cheltuielile agricole pentru reînnoirea generațiilor**, un obiectiv deosebit de important pentru statele membre cu întârzieri în acest domeniu.

Comisia își va continua colaborarea cu tinerii fermieri și intenționează să facă un bilanț al progreselor înregistrate în cadrul dialogurilor privind politicile pentru tineret, în special cel din primăvara anului 2029, ultimul an din mandatul actual al colegiului.